

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Похольчука Мирослава Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 17 частини першої статті 5, статті 8 Закону України „Про судовий збір“

м. К и ї в
1 квітня 2020 року
№ 74-2(II)/2020

Справа № 3-52/2020(97/20)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Лемака Василя Васильовича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Похольчука Мирослава Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 17 частини першої статті 5, статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Похольчук М.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України

(конституційності) положень пункту 17 частини першої статті 5, статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі – Закон).

Відповідно до пункту 17 частини першої статті 5 Закону від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються „засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк та до покарань, не пов’язаних з позбавленням волі, а також особи, взяті під варту, – у справах, пов’язаних із питаннями, які вирішуються судом під час виконання вироку відповідно до статті 537 Кримінального процесуального кодексу України, у разі відсутності на їхніх особових рахунках коштів, достатніх для сплати судового збору“.

У положеннях статті 8 Закону врегульовано відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати.

Суб’єкт права на конституційну скаргу зазначає, що оспорювані положення Закону не передбачають звільнення від сплати судового збору засуджених до покарання осіб, які не мають коштів на особових рахунках, у справах, пов’язаних із питаннями, які вирішуються судом під час виконання вироку в порядку адміністративного судочинства.

На думку автора клопотання, приписи пункту 17 частини першої статті 5, статті 8 Закону не відповідають частині другій статті 55 Конституції України, оскільки засуджені до покарання особи, на особових рахунках яких немає коштів для сплати судового збору за подання адміністративного позову під час виконання вироків, позбавлені права на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності суб’єктів владних повноважень.

До конституційної скарги долучено копії ухвал Хмельницького окружного адміністративного суду від 9 грудня 2019 року та від 17 січня 2020 року.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

У Законі України „Про Конституційний Суд України“ передбачено, що конституційна скарга має містити, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу неприйнятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

2.1. У конституційній скарзі Похольчук М.О. стверджує про порушення його права на судовий захист, гарантованого частиною другою статті 55 Конституції України. Однак автор клопотання не обґрунтував у чому саме полягає порушення означеного конституційного права оспорюваними нормами Закону.

З метою підвищення ефективності доступу до правосуддя засуджених та взятих під варту осіб частину першу статті 5 Закону доповнено пунктом 17 на підставі Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення доступу до правосуддя осіб, які утримуються в установах попереднього ув'язнення та виконання покарань“ від 7 вересня 2016 року № 1491–VIII.

Як вбачається з матеріалів конституційної скарги Похольчук М.О. звернувся до Хмельницького окружного адміністративного суду з позовом про визнання протиправною та скасування постанови Державної установи „Шепетівська виправна колонія № 98“ від 5 травня 2019 року про накладення дисциплінарного стягнення, долучивши клопотання про звільнення від сплати судового збору на підставі пункту 17 частини першої статті 5 Закону.

Хмельницький окружний адміністративний суд ухвалою від 9 грудня 2019 року позовну заяву Похольчука М.О. залишив без руху та надав строк для усунення недоліків (позивач не додав документа про сплату судового збору). Цей же суд ухвалою від 17 січня 2020 року позовну заяву Похольчука М.О. повернув позивачу на підставі невиконання вимог ухвали суду від 9 грудня 2019 року.

Фактично йдеться про перевірку правильності застосування судом першої інстанції положень пункту 17 частини першої статті 5 Закону в частині оцінки судом у конкретній справі доказів щодо відсутності у засудженої до покарання особи на особовому рахунку коштів, достатніх для сплати судового збору, та доцільності застосування судом положень статті 8 Закону.

Суди зобов'язані особливо ретельно здійснювати перевірку підстав для звільнення від сплати судового збору осіб, свободу яких обмежено або яких позбавлено волі на підставі закону.

Однак перевірка законності і обґрунтованості рішення суду першої інстанції та встановлення порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення суду, або неправильного застосування норм матеріального права здійснюються в порядку апеляційного перегляду справи відповідно до приписів Кодексу адміністративного судочинства України.

Питання застосування судами законів України не належить до повноважень Конституційного Суду України. У своїх актах Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що правозастосовна діяльність, яка полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування і не належить до повноважень Конституційного Суду України (ухвали від 31 березня 2010 року № 15-у/2010, від 3 липня 2014 року № 73-у/2014, від 24 лютого 2016 року № 14-у/2016).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату
Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Похольчука Мирослава Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 17 частини першої статті 5, статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами на підставі пункту 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**